

UCHWAŁA XXXV/195/2021
RADY MIEJSKIEJ W BIAŁEJ PISKIEJ
z dnia 13 stycznia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Biała Piska na lata 2021-2025

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz. U. z 2020 r. poz. 713) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j.: Dz. U. z 2020 r. poz. 218) Rada Miejska w Białej Piskiej uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Biała Piska na lata 2021-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Białej Piskiej.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2021 roku.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Grabski M.
inż. Marek Grabowski

**RADA MIEJSKA
w BIAŁEJ PISKIEJ**
Plac Adama Mickiewicza 25
12-230 Biała Piska

Załącznik do Uchwały Nr XXXV/195/2021

Rady Miejskiej w Białej Piskiej

z dnia 13 stycznia 2021 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W GMINIE BIAŁA PISKA
NA LATA 2021- 2025**

Spis treści

ROZDZIAŁ I. Wstęp

1. Podstawy prawne przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie
2. Wprowadzenie
3. Adresaci Programu
4. Miejsce realizacji Programu
5. Realizatorzy Programu i czas realizacji

ROZDZIAŁ II. Część programowa

1. Opis problemu
2. Założenia Programowe
3. Kierunki Programu
4. Beneficjenci Programu
5. Cel główny Programu
6. Cele strategiczne, adresaci, cele operacyjne, realizatorzy i wskaźniki osiągnięcia celu, termin realizacji celu strategicznego

ROZDZIAŁ III. Część diagnostyczna

1. Zasoby instytucjonalne
2. Potrzeby w sferze przeciwdziałania przemocy w rodzinie
3. Monitorowanie sprawozdawczości i środki finansowe na realizację Programu

ROZDZIAŁ I. WSTĘP

Celem strategicznym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, doskonalenie kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom dotkniętym tym problemem oraz edukację i profilaktykę mieszkańców Miasta i Gminy Biała Piska.

Opracowanie Programu poprzedzone zostało diagnozą zjawiska przemocy na terenie Miasta i Gminy Biała Piska.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie w Gminie Biała Piska ma charakter długofalowy. Działania obejmują lata 2021-2025. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

1. PODSTAWY PRAWNE PRZECIWDZIAŁANIU ZJAWISKU PRZEMOCY W RODZINIE

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Definiuje ona pojęcie przemocy w rodzinie, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Określa zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa dla samorządu gminnego następujące zadania: tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie; prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia; tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Pozostałe akty prawne wspomagające podejmowanie działań na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie to:

1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713),
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876),
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2019 r. poz. 2277 z późn. zm.),
4. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani dla Gminy Biała Piska.
5. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

2. WPROWADZENIE

Zjawisko przemocy w rodzinie należy analizować przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc w rodzinie. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Natomiast perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka: kształtuje osobowość, system wartości, i sposób życia. Niebagatelną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny mają relacje pomiędzy rodzicami, które powinny być oparte na miłości, wzajemnym szacunku i zrozumieniu. Jeśli występują zaburzenia w tej sferze, role wewnątrzrodzinne także ulegają zaburzeniu, w konsekwencji następuje stopniowa dezorganizacja życia rodzinnego. Przemoc domowa może być zatem skutkiem i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Jest także kluczowym zagrożeniem dla rodziny.

Przemoc doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje szkodliwe, ujawniające się w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Działa dysfunkcyjnie na wszystkie sfery życia rodziny.

Definicje i charakterystyka zjawiska przemocy

Mówiąc o zjawisku przemocy oraz o sposobach jej przeciwdziałania, a także pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie i osobom stosującym przemoc w rodzinie, należy zdefiniować najważniejsze pojęcia związanych z tym zagadnieniem. Definicja najczęściej stosowana określa przemoc domową jako: działanie lub zaniechanie dokonywane w ramach rodziny przez jednego z jej członków przeciwko pozostałym, z wykorzystaniem istniejącej lub stworzonej przez okoliczności przewagi siły lub władzy, godzące w ich prawa lub dobra osobiste.

Przemoc w rodzinie w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, to: jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się specyficznymi cechami jak intencjonalność, nierównowaga sił wynikająca z działania człowieka, naruszanie praw i dóbr osobistych powodując cierpienie i ból.

3. ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do rodzin i osób, które ze względu na przemoc w rodzinie wymagają wsparcia społecznego, osób stosujących przemoc w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, osób zagrożonych przemocą, dzieci i młodzieży, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy, społeczności lokalnej.

4. MIEJSCE REALIZACJI PROGRAMU

Obszar Gminy Biała Piska.

5. REALIZATORZY PROGRAMU I CZAS REALIZACJI

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Biała Piska na lata 2021-2025 będzie realizowany przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie: Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Białej Piskiej, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej, Komenda Policji w Białej Piskiej, Gminna Komisja i Punkt Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białej Piskiej, placówki oświatowo-wychowawcze z Gminy Biała Piska, Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej z Gminy Biała Piska, Sąd Rejonowy w Pisz.

ROZDZIAŁ II. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. OPIS PROBLEMU

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie

W 2018 r. na zlecenie Urzędu Miejskiego w Białej Piskiej przeprowadzona została przez firmę DIALOG Centrum Edukacji i Profilaktyki Kraków diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Biała Piska.

Problemy społeczne w opinii dorosłych mieszkańców gminy Biała Piska

W celu poznania opinii dorosłych mieszkańców gminy Biała Piska na temat problemów społecznych, jakie występują na tym terenie, przeprowadzono badanie ankietowe na losowo dobranej próbie. Sondaż został zrealizowany w maju 2018 roku. Wzięło w nim udział 188 mieszkańców; 116 kobiet i 72 mężczyzn. Wiek respondentów wahał się od 18 do 74 lat. Ankietowani najczęściej posiadali wykształcenie średnie - 92 osób, wyższe - 46, podstawowe - 22 i gimnazjalne - 28.

Hierarchia ważności problemów w gminie Biała Piska

Ankietowani zostali poproszeni o określenie na skali od 1 do 5, jak ważne w ich odczuciu są poszczególne problemy społeczne w gminie Biała Piska (ocena „1” oznaczała, że dana kwestia nie jest ważna, zaś „5” – bardzo ważna). Szczegółowe wyniki przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Hierarchia problemów społecznych w gminie– oceny respondentów.

Problem	
1.	Bezrobocie
2.	Uzależnienie od alkoholu
3.	Uzależnienie od komputera
4.	Przemoc domowa
5.	Ubóstwo
6.	Przemoc w szkole
7.	Wyjazdy za granicę w poszukiwaniu pracy
8.	Bezdomność
9.	Niepełnosprawność
10.	Przestępczość
11.	Uzależnienie od narkotyków
12.	Zanieczyszczenie środowiska

Źródło: Diagnoza problemów społecznych dla Gminy Biała Piska- 2018 r.

Za najpoważniejsze problemy w gminie uznano: bezrobocie, uzależnienie od alkoholu, uzależnienie od komputera, przemoc domową, ubóstwo i przemoc w szkole. Za przeciętne ważne problemy ankietowani uznali: wyjazdy za granicę w poszukiwaniu pracy, bezdomność, niepełnosprawność i przestępczość. Najniżej w hierarchii usytuowano: uzależnienie od narkotyków i zanieczyszczenie środowiska

Problemy społeczne w opinii dzieci i młodzieży w gminie Biała Piska- uczniowie klas gimnazjalnych w Szkole Podstawowej

Badanie ankietowe zostało przeprowadzone na próbie 109 uczniów klas gimnazjalnych w szkołach podstawowych, z czego 49 stanowiły dziewczęta, a 60 – chłopcy. Zostało ono zrealizowane podczas zajęć lekcyjnych w maju 2018 roku. Wiek respondentów wahał się od 14 do 16 lat, a przeciętnie było to 15 lat. Jeśli chodzi o społeczno –materialną sytuację rodzinną uczniów, to 57 % respondentów zaznaczyło, iż oboje rodzice zarabiają, a w przypadku 21% pracuje tylko ojciec, w 11% tylko mama, w 11 % nie pracuje ani mama ani tata.

Poczucie bezpieczeństwa

Bezpiecznie w swojej klasie czuje się 88% uczniów, odpowiedzi „czasem tak, a czasem nie” udzieliło 7% uczniów. Jeśli jednak chodzi o teren szkoły, to odsetek ten jest nieco mniejszy – wynosi 81%. Brak poczucia bezpieczeństwa w swojej klasie deklaruje w sumie 4% ankietowanych, zaś w szkole –9%.

Przemoc w szkole

Pytania na temat częstotliwości zachowań związanych z przemocą w szkole zostały podzielone na dwie grupy – dotyczące ogólnych sytuacji obserwowanych przez respondenta w środowisku szkolnym oraz bezpośrednio dotyczące jego osoby jako poszkodowanego. Ankietowani określali na skali od 1 do 5, jak często pewne sytuacje mają miejsce – ocena „1” oznaczała, że nigdy, „2” – rzadziej niż raz w miesiącu, „3” – przynajmniej raz w miesiącu, „4” – przynajmniej raz w tygodniu, zaś „5”- codziennie.

Wśród uczniów klas gimnazjalnych najczęściej – kilka razy w miesiącu, dochodzi do agresji werbalnej – przezywania, wyśmiewanie innych, obgadywania, i cyberprzemocy. Pozostałe rodzaje przemocy, takie jak przemoc fizyczna czy izolacja społeczna zdarzają się dość rzadko – rzadziej niż raz w miesiącu. Szczegóły prezentuje zestawienie poniżej.

Tabela. Ocena częstotliwości występowania poszczególnych rodzajów przemocy w szkole.

Odpowiedzi uczniów klas gimnazjalnych. Rodzaj przemocy	
1.	Przezywanie
2.	Wyśmiewanie
3.	Obgadywanie
4.	Wulgarne lub złośliwe komentowanie treści dotyczącej danej osoby w Internecie
5.	Niechęć do pracy w grupie z kimś z klasy
6.	Wysyłanie obraźliwych smsów lub mms-ów
7.	Bicie, kopanie, poszturchiwanie
8.	Umieszczanie w Internecie filmów lub zdjęć bez zgody osób, które na nich są
9.	Dotykanie osób, które nie wyrażają na to zgody
10.	Grożenie
11.	Zamykanie w pomieszczeniach
12.	Kradzieże
13.	Wymuszanie pieniędzy

Źródło: Diagnoza problemów społecznych dla Gminy Biała Piska- 2018 r.

W przypadku osobiście doświadczanej przemocy, częstotliwość zachowań jest jeszcze mniejsza. Najczęściej dochodzi do obgadywania i wysyłania obraźliwych sms-ów lub umieszczania komentarzy w internecie. Ogólnie wszystkie sytuacje zdarzają się dość rzadko – około raz w miesiącu lub rzadziej. Przeważa agresja werbalna (obgadywanie, przezywanie, wyśmiewanie). Prawie wcale nie dotyczy ich kradzieże i wymuszenia..

Problemy społeczne w opinii dzieci i młodzieży w gminie Biała Piska- uczniowie szkoły podstawowej

Badanie zostało przeprowadzone na 105- osobowej grupie uczniów szkół podstawowych. Odbyło się ono w maju 2018 roku podczas zajęć lekcyjnych w szkołach podstawowych w gminie Biała Piska. W grupie badanej znalazło się 61 dziewcząt i 44 chłopców. Oboje rodzice pracują w przypadku 52%, pracuje tylko tata w 26%, a 15% tylko mama. Oboje rodzice nie pracują u 7% ankietowanych.

Poczucie bezpieczeństwa

Bezpiecznie w swojej szkole czuje się 89% uczniów, a w klasie – 93%. Widać więc, że inaczej niż w klasach gimnazjalnych dzieci ze szkoły podstawowej wyżej oceniają poziom bezpieczeństwa w szkole i klasie.

Przemoc w szkole

Pytania na temat częstotliwości zachowań związanych z przemocą w szkole zostały podzielone na dwie grupy – dotyczące ogólnych sytuacji obserwowanych przez respondenta w środowisku szkolnym oraz bezpośrednio dotyczące jego osoby jako poszkodowanego.

Ankietowani określali na skali od 1 do 5, jak często pewne sytuacje mają miejsce – ocena „1” oznaczała, że nigdy, „2” – rzadziej niż raz w miesiącu, „3” – przynajmniej raz w miesiącu, „4” – przynajmniej raz w tygodniu, zaś „5” – codziennie.

Najczęściej, bo kilka razy w miesiącu uczniowie stykają się z agresją werbalną – wyśmiewaniem, przezywaniem i obgadywaniem, co podobnie wygląda także wśród starszych uczniów. Jednak stosunkowo częściej wśród uczęszczających do szkoły podstawowej zdarza się przemoc fizyczna – bicie, kopanie, poszturchiwanie oraz wulgarne lub złośliwe komentowanie treści dotyczącej danej osoby w Internecie. Systematycznie dochodzi do obrażania młodzieży przez portale społecznościowe (facebook) i Internet. Nigdy lub prawie nigdy nie występują sytuacje grożenia, kradzieży czy wymuszania pieniędzy.

Jeśli chodzi o przemoc osobiście doświadczaną przez uczniów szkoły podstawowej, to deklarowana częstotliwość jest mniejsza niż, gdy dotyczy to przemocy wobec innych. Kilka razy w miesiącu badani są przezywani, wyśmiewani i obgadywani. Sporadycznie zdarza się izolacja społeczna oraz przemoc fizyczna.

Jeśli chodzi o miejsca, w których najczęściej dochodzi do sytuacji przemocy, to jest to korytarz szkoły (49%), poza terenem szkoły (38%) oraz w toaletach szkolnych (22%). Znacznie rzadziej zdarza się przemoc w salach lekcyjnych, na boisku i w szatni. Młodzież w odpowiedzi inne wpisywała Internet i facebook. Coraz częściej do przemocy dochodzi za pomocą portali społecznościowych i telefonów komórkowych.

Z najnowszych badań wynika, że problem cyberprzemocy występuje wśród młodzieży coraz częściej, a odsetek ofiar zwiększył się w ostatnich latach znacząco. Cyberprzemoc może być rozszerzeniem przemocy stosowanej w realnym świecie lub odwrotnie. Przykładami takiej przemocy są SMS-y lub MMS-y z obraźliwymi treściami na temat ofiary rozsyłane wśród znajomych oraz umieszczanie obraźliwych zdjęć lub filmików na portalach społecznościowych (np. facebook.pl) lub innych (np. youtube.com, wrzuta.pl itp.). Czasami dręczyciele tworzą nawet specjalne strony internetowe poświęcone swoim ofiarom. Obraźliwe komentarze na blogach i profilach ofiar w portalach społecznościowych. Mogą to być przykre komentarze pod wypowiedziami na blogach, nieprzyjemne uwagi pod zdjęciami, obraźliwe wpisy do książki gości lub osobistych stronach www.

Respondenci prezentują różnorodne reakcje na obserwowaną przemoc wobec kolegów. Najliczniejsze odpowiedzi są związane z próbą obrony poszkodowanego (61%) i informowaniem wychowawcy o przypadkach przemocy (29%). Mniej liczne są reakcje związane z bierną obserwacją (13%) lub odejściem z miejsca zdarzenia (11%). Ponad 40% respondentów nie jest pewna, czy nauczyciele wiedzą o sytuacjach przemocy, jakie wydarzają się w szkole. Zdaniem 41% nauczyciele często sami podejmują starania wyjaśnienia konfliktu i pogodzenia stron oraz rozmawiają ze sprawcami przy całej klasie.

Respondenci ze szkoły podstawowej najczęściej proszą o pomoc w sytuacji przemocy przede wszystkim mamę (38%), wychowawcę (28%), i rówieśników (26%). Ankietowanych zapytano także o ich przekonania na temat tego, kim jest przeciętny sprawca przemocy. Respondenci ze szkoły podstawowej mają bardzo ugruntowane opinie na temat tego, kto najczęściej jest agresywny. Ich zdaniem przeciętny sprawca przemocy to chłopiec ze starszej klasy, który wagaruje i ma problemy z nauką.

Przemoc w gminie Biała Piska

Dorośli oceniają, że przemoc w rodzinie jest bardzo ważnym problemem. Przemoc w szkole (zarówno wśród młodzieży gimnazjalnej, jak i ze szkoły podstawowej) najpowszechniej zdarza się w formie agresji werbalnej (obgadywanie, przezywanie kolegów). Najczęściej dzieje się to na korytarzu lub poza szkołą. Nauczyciele w szkole podstawowej częściej dowiadują się o tego typu zajściach niż u uczniów klas gimnazjalnych, ale za każdym razem podejmują interwencję (najczęściej odsyłają do dyrektora lub pedagoga oraz starają się wyjaśnić sytuację). Nowym narzędziem wśród młodzieży jest Internet, cyberprzemoc jest coraz częstszym sposobem okazywania nienawiści. Nauczyciele coraz częściej spotykają się w szkołach z przemocą rówieśniczą w Internecie (głównie wulgarne komentowanie zdjęć na facebooku i wrzucanie obraźliwych zdjęć).

Na podstawie wykonanej diagnozy stwierdzić można, iż w Gminie Biała Piska konieczna jest realizacja następujących działań, tj.:

1. Działania profilaktyczne na terenie Gminy powinny mieć charakter długofalowy i różnorodny. Nie powinny się one ograniczać jedynie do środowiska szkoły - uczniów i nauczycieli, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty.
2. Istotne jest kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie Gminy Biała Piska, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców. Należy podkreślić, że skuteczne rozwiązywanie problemu przemocy domowej zależy nie tylko od podmiotów i instytucji, które działają w tym zakresie, lecz także od społeczności lokalnej. Planowane działania powinny polegać przede wszystkim na dostarczaniu informacji o możliwych formach poszukiwania pomocy oraz funkcjonujących w tym zakresie instytucji.
3. Należy prowadzić działania edukacyjne, których celem jest upowszechnianie wiedzy odnośnie problemu przemocy, w tym jej form oraz sposobów radzenia sobie z problemem.
4. Rekomenduje się zwracanie szczególnej uwagi na wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy. Profesjonalna pomoc pomoże zmniejszyć skutki związane z występowaniem przemocy w rodzinie na poziomie rodziny, jak i społeczności lokalnej.
5. Rekomenduje się kampanie społeczne zachęcające do reagowania na przemoc oraz nawiązanie współpracy z służbą zdrowia w celu usprawnienia procedury "Niebieskiej Karty".
6. Rekomenduje się przeprowadzanie warsztatów lub akcji informacyjnych skierowanych do rodziców, które mogłyby uświadomić różnice między przemocą a konfliktem rodzinnym oraz nauczyć rozpoznawać sygnały świadczące o występowaniu przemocy w rodzinie.
7. Rekomenduje się przeprowadzenie szkoleń dla rodziców, które obejmowałyby następujące zagadnienia: organizacja czasu, podział obowiązków, rozwój emocjonalny dziecka oraz sposoby skutecznej komunikacji. Efektem tych działań będzie wzmocnienie więzi rodzinnych.
8. Rekomenduje się warsztaty dla dzieci i młodzieży w ramach przeciwdziałania przemocy, agresji oraz rozwiązywaniu konfliktów między uczniami, działania edukacyjne zwiększające świadomość problematyki zagrożeń cyfrowych.

9. Wskazane jest przeprowadzenie szkolenia dla nauczycieli w ramach pomocy krzywdzonym uczniom oraz procedury "Niebieskiej Karty" w szkole.

Skala problemu przemocy w rodzinie

Jedną z kluczowych instytucji świadczących pomoc dla rodzin z problemem przemocy w rodzinie jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej oraz funkcjonujący w jego ramach Gminny Zespół Interdyscyplinarny. W pracy na rzecz rodzin doświadczających przemocy w rodzinie pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej współpracują z instytucjami i służbami takimi jak: Policja, Prokuratura, Sąd Rejonowy - kuratorzy, służba zdrowia, oświata, Gminną Komisją i Punktem Konsultacyjnym ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Jak wynika z danych liczbowych do Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Białej Piskiej wpłynęło w 2018 roku 63 Niebieskich Kart, w 2019 roku 69 Niebieskich Kart.

2. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Rodzinie w Gminie Biała Piska na lata 2021-2025 jest dokumentem opracowanym na podstawie wytycznych Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Głównym założeniem jest kompleksowość i interdyscyplinarność działań ujętych w ramy sprawnie funkcjonującego systemu ukierunkowanego na wsparcie i ochronę osób doświadczających przemocy, edukację i pomoc w korygowaniu zachowań osób stosujących przemoc w rodzinie; edukację kadr instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz szeroko ujętą edukację społeczeństwa.

Podstawą działań systemowych są założenia, iż: przemoc w rodzinie jest przestępstwem ściganym z urzędu, najważniejsze jest bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą i zatrzymanie przemocy, bez tego pomoc jest zazwyczaj nieskuteczna, za przemoc zawsze odpowiedzialna jest osoba stosująca przemoc, zrozumiałe są wahania i niekonsekwencje w zachowaniu i decyzjach osób dotkniętych przemocą, bowiem jest to jeden z objawów doświadczanych urazów oraz konsekwencja bycia osobą dotkniętą przemocą w rodzinie.

Przemoc w rodzinie należy rozpatrywać z wielu perspektyw w szczególności psychologicznej, prawnej, ekonomicznej, społecznej i moralnej. Z tego względu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie wymaga wieloaspektowego podejścia, a przede wszystkim systemowego, z zaangażowaniem wszystkich podmiotów zajmujących się bezpośrednio czy też pośrednio tym problemem.

Pojedyncza instytucja nie jest sama w stanie skutecznie rozwiązywać problemu przemocy w rodzinie. Nieodzowna jest interdyscyplinarność pracy w tym zakresie poprzez ścisłą współpracę, łączenie działań, przepływ informacji, określenie wspólnego celu oraz przewidywanie efektów. Interdyscyplinarność jest podstawą skuteczności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Aby skutecznie przeciwdziałać przemocy domowej niezbędna jest kompleksowość podejmowanych działań. Efektywność zapewni długofalowy system edukacji skierowany zarówno do grup zawodowych udzielających wsparcia, podejmujących interwencje i mających kontakt z osobami dotkniętymi przemocą jak również edukacja społeczna, mająca na celu przede wszystkim odklamanie mitów i stereotypów, a także zmianę obyczajów i postaw sprzyjających i usprawiedliwiających przemoc w rodzinie.

Wzrost świadomości społecznej przyczyni się do zapobiegania przemocy, umożliwi szybsze reagowanie a także spowoduje, że osoby stosujące przemoc będą odczuwać brak akceptacji dla swoich działań, co znacznie zwiększy skuteczność w jej zapobieganiu oraz łagodzeniu jej następstw.

3. KIERUNKI I CELE PROGRAMU CELE:

1. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.
2. Skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez wzmacnianie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zmniejszanie negatywnych następstw dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. Edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Biała Piska.
4. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy.
5. Zapobieganie stosowaniu przemocy poprzez oddziaływania psychologiczno-terapeutyczne, dla osób stosujące przemoc w rodzinie.

Program zakłada następujące kierunki działań:

1. Dążenia do opracowania pełnej diagnozy zjawiska przemocy na terenie Gminy Biała Piska przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Białej Piskiej poprzez analizę sprawozdań z instytucji świadczących pomoc w zakresie przemocy w rodzinie.
2. Tworzenie strategii interwencyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
3. Budowanie systemu wsparcia dla osób uwikłanych w sytuację przemocy w rodzinie.
4. Kształtowanie właściwych postaw w społeczności lokalnej wolnych od przemocy: działania edukacyjne, działania profilaktyczne, działania informacyjne.
5. Profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

4. BENEFICJENCI PROGRAMU

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego programu mają służyć poprawie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą, jak i ochronie rodzin zagrożonych przemocą.

Aby efektywnie zapobiegać problemowi przemocy w rodzinie i zwalczać zachowania przemocowe, konieczne jest stworzenie spójnego i wielopoziomowego systemu pomocy osobom uwikłanym w przemoc, systemu opartego o aktywizację i rozwój zasobów lokalnych, zwłaszcza form pomocy oraz dostęp do specjalistów.

Program kierowany jest do osób dotkniętych przemocą w rodzinie, osób stosujących przemoc w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, osób zagrożonych przemocą, dzieci i młodzieży, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy, społeczności lokalnej.

5. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, ochrona osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy.

6. CELE STRATEGICZNE, ADRESACI, CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA, REALIZATORZY, WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU, TERMIN REALIZACJI DZIAŁAŃ

Cel strategiczny. 1. Skuteczne i efektywne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez wzmacnianie rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Adresaci: osoby uwikłane w sytuację przemocy w rodzinie, przedstawiciele instytucji biorących udział w przeciwdziałaniu przemocy, społeczeństwo.

Cel operacyjny 1.1. Rozwój systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania do celu operacyjnego 1.1.

- 1.1.1. Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny w Białej Piskiej zintegrowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie.
- 1.1.2. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.
- 1.1.3. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- 1.1.4. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

Termin realizacji działań celu operacyjnego nr 1.1.

Zadanie stałe, realizowane corocznie.

Cel operacyjny 1.2. Współpraca międzyresortowa na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania do celu operacyjnego 1.2.

- 1.2.1. Współpraca między instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zapobieganie jego skutkom,
- 1.2.3. Wspólne szkolenia, konferencje w celu wymiany doświadczeń, forum.
- 1.2.4. Wymiana doświadczeń, współpraca z instytucjami i organizacjami z obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Termin realizacji działań celu operacyjnego nr 1.2.

Zadanie realizowane corocznie.

Cel operacyjny 1.3. Diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Biała Piska.

Działania do celu operacyjnego 1.3.

- 1.3.1. Prowadzenie statystyk w zakresie zjawiska przemocy przez wszystkie instytucje zgodnie z wymaganiami resortowymi oraz w sposób ustalony przez Zespół Interdyscyplinarny w Białej Piskiej.
- 1.3.2. Zbieranie danych statystycznych z instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Biała Piska przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Białej Piskiej w celu diagnozowania skali zjawiska i monitorowania zmian.
- 1.3.3. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie.
- 1.3.4. Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą.

Termin realizacji działań celu operacyjnego nr 1.3.

Zadanie realizowane corocznie.

Realizatorzy celu strategicznego 1:

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Białej Piskiej, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej, Gminna Komisja i Punkt Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białej Piskiej, Policja, placówki służby zdrowia, placówki oświatowo-wychowawcze.

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego 1.:

liczba spotkań zespołu, liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty, liczba powołanych grup roboczych, dane statystyczne dotyczące zjawiska przemocy, liczba opracowanych diagnoz, liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie.

Termin realizacji zadań celu strategicznego nr 1.

Zadanie stałe, realizowane corocznie.

Cel strategiczny 2. Zmniejszanie negatywnych następstw

dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie i świadków przemocy w rodzinie

Adresaci: osoby dotknięte przemocą i świadkowie przemocy.

Cel operacyjny 2.1. Udzielanie profesjonalnej pomocy i wsparcia osobom lub rodzinom dotkniętym przemocą i świadkom przemocy.

Działania do celu operacyjnego 2.1.

- 2.1.1. Poradnictwo medyczne, psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne, socjalne.
- 2.1.2. Interwencja kryzysowa.
- 2.1.3. Realizacja programów terapeutycznych dla osób dotkniętym przemocą w rodzinie.
- 2.1.4. Realizacja procedury "Niebieskiej Karty".
- 2.1.5. Udzielanie bezpiecznego schronienia osobom dorosłym lub/i rodzinom dotkniętym przemocą.
- 2.1.6. Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom.

Termin realizacji działań celu operacyjnego nr 2.1.

Zadanie stałe, realizowane corocznie.

Realizatorzy celu strategicznego 2:

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Białej Piskiej, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej, Gminna Komisja i Punkt Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białej Piskiej, Policja, placówki służby zdrowia, placówki oświatowo-wychowawcze.

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego 2.: liczba porad udzielonych osobom lub rodzinom dotkniętym przemocą, liczba osób objętych poradnictwem, pomocą i wsparciem, liczba interwencji kryzysowych, liczba programów terapeutycznych, liczba uczestniczących w programach, liczba wszczętych procedur Niebieskiej Karty, liczba rodzin, w których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty, liczba osób dorosłych lub rodzin, którym udzielono bezpiecznego schronienia, liczba dzieci, które został odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.

Termin realizacji zadań celu strategicznego nr 2.

Zadanie stałe, realizowane corocznie.

Cel strategiczny 3. Edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Biała Piska.

Adresaci: dzieci i młodzież, osoby dorosłe, społeczność lokalna.

Cel operacyjny 3.1. Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych.

Działania do celu operacyjnego 3.1.

- 3.1.1. Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności.
- 3.1.2. Dostarczenie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie - wydanie i rozpowszechnianie informatorów.
- 3.1.3. Umieszczenie informacji na stronach internetowych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej.

Termin realizacji działań celu operacyjnego nr 3.1.

Zadanie realizowane corocznie.

Cel operacyjny 3.2. Zmiana postaw, przekonań i zachowań mieszkańców Gminy Biała Piska wobec zjawiska przemocy.

Działania do celu operacyjnego 3.2.

- 3.2.1. Udział w kampaniach społecznych, spotkaniach, wydarzeniach na temat przemocy w rodzinie.
- 3.2.2. Współpraca z mediami (prasa, telewizja) w zakresie propagowania zachowań bez przemocy oraz zmiany postrzegania zjawiska przemocy w rodzinie.
- 3.2.3. Opracowanie i realizacja zajęć edukacyjnych z zakresu umiejętności społecznych oraz przemocy w rodzinie.
- 3.2.4. Opracowanie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Termin realizacji działań celu operacyjnego nr 3.2.

Zadanie realizowane corocznie.

Cel operacyjny 3.3. Promowanie wartości rodzinnych i wychowania bez przemocy.

Działania do celu operacyjnego 3.3.

- 3.3.1. Prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktycznych, uświadamiających zagrożenia płynące z przemocy.
- 3.3.2. Prowadzenie programów i warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców.

Termin realizacji działań celu operacyjnego nr 3.3.

Zadanie stałe, realizowane corocznie.

Realizatorzy celu strategicznego 3.: Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej, Szkoły Podstawowe z Gminy Biała Piska, Gminna Komisja i Punkt Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białej Piskiej, Policja, placówki służby zdrowia, placówki oświatowo-wychowawcze.

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego 3.: liczba rozkolportowanych ulotek i broszur, nakład informatorów, liczba kampanii społecznych, spotkań i wydarzeń prowadzonych na terenie Gminy Biała Piska, liczba osób biorących udział w ww. działaniach, liczba programów, artykułów w mediach dotyczących zjawiska przemocy, ilość przeprowadzonych zajęć profilaktycznych z zakresu przemocy itp., ilość warsztatów doskonalenia umiejętności społecznych itp., liczba osób biorących udział w ww. działaniach.

Termin realizacji zadań celu strategicznego nr 3.

Zadanie ciągłe, realizowane.

Cel strategiczny 4. Podnoszenie i doskonalenie umiejętności kadry, rozwijanie współpracy interdyscyplinarnej.

Adresaci: wszystkie instytucje, organizacje, służby i środowiska tworzące system.

Cel operacyjny 4.1. Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskie Karty i prowadzenia Interwencji Kryzysowej.

Działania do celu operacyjnego 4.1.

- 4.1.1. Szkolenia resortowe.
- 4.1.2. Szkolenia interdyscyplinarne z zakresu przeciwdziałania przemocy.
- 4.1.3. Organizowanie interdyscyplinarnych szkoleń w celu podniesienia umiejętności pracy z osobami dotkniętymi problemem przemocy oraz skuteczniejszego radzenia sobie ze stresem, supervizji.

Termin realizacji działań celu operacyjnego nr 4.1.

Zadanie corocznie.

Cel operacyjny 4.2. Konferencje i seminaria z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla przedstawicieli instytucji, służb, różnych grup zawodowych i społecznych zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Działania do celu operacyjnego 4.2.

- 4.2.1. Organizacja i przeprowadzanie konferencji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 4.2.2. Uczestnictwo w konferencjach i seminariach.

Termin realizacji działań celu operacyjnego nr 4.2.

Zadanie realizowane corocznie.

Realizatorzy celu strategicznego 4.: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej, Gminna Komisja i Punkt Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białej Piskiej, Policja, placówki służby zdrowia, placówki oświatowo-wychowawcze.

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego 4.: liczba szkoleń dotyczących przemocy w rodzinie, liczba uczestników szkoleń, liczba zorganizowanych konferencji i seminariów, liczba uczestników konferencji i seminariów.

Termin realizacji zadań celu strategicznego nr 4.

Zadanie stałe.

Cel strategiczny 5. Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie.

Adresaci: osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Cel operacyjny 5.1. Działania psychologiczno-terapeutyczne.

Działania do celu operacyjnego 5.1.

- 5.1.1. Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne,
- 5.1.2. Stosowanie procedury Niebieskiej Karty przez uprawnione podmioty.

Realizatorzy celu strategicznego 5.: Gminna Komisja i Punkt Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białej Piskiej, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej, Szkoły Podstawowe z Gminy Biała Piska, Policja, placówki służby zdrowia, placówki oświatowo-wychowawcze.

Wskaźniki osiągnięcia celu strategicznego 5.: liczba udzielonych porad, liczba programów, liczba osób stosujących przemoc w rodzinie objętych programami, liczba sporządzonych formularzy Niebieskich Kart przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę, liczba spraw zakończonych, liczba wszczętych postępowań oraz odmów wszczęcia w sprawach związanych z przemocą w rodzinie itp.

Termin realizacji działania celu strategicznego nr 5.

Zadanie realizowane corocznie.

ROZDZIAŁ III. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

1. ZASOBY INSTYTUCJONALNE

Bezpośrednio przeciwdziałaniem przemoc w rodzinie zajmuje się sieć instytucji:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,

Komenda Policji w Białej Piskiej.

Gminna Komisja i Punkt Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Placówki oświatowo-wychowawcze w Gminie Biała Piska.

Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Białej Piskiej,

Sąd Rejonowy w Pisz - kuratorzy zawodowi i społeczni,

Ww. podmioty wchodzi w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Białej Piskiej.

2. POTRZEBY W SFERZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Prowadzenie systemu informacji i edukacji w obszarze przeciwdziałania przemoc w rodzinie.
2. Stałe doskonalenie zasobów kadrowych; wypracowanie i wprowadzenie procedur i monitorowanie przemoc w rodzinie.
3. Wprowadzenie spójnego systemu współpracy i koordynacji pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie.
4. Stałe monitorowanie, ewaluowanie oraz inicjowanie wprowadzania koniecznych zmian w zakresie przeciwdziałania przemoc w rodzinie, edukacja społeczna.
5. Miejsca schronienia w związku z przemocą domową.

3. MONITOROWANIE, SPRAWOZDAWCZOŚĆ I ŚRODKI FINANSOWE NA REALIZACJĘ PROGRAMU

MONITOROWANIE

Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Piskiej.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej do dnia 31 marca każdego roku przedkłada Burmistrzowi Gminy Biała Piska sprawozdanie z realizacji Programu.

FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Biała Piska dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Grabowski Marek
inż. Marek Grabowski